

HASAT ZAMANI: TARIM İŞÇİLERİNİN ÖRGÜTLENME VE MÜCADELE OLANAKLARI

Metin Alan

Sosyal Sürdürülebilir Tarım Platformu, İsviçre'deki tarım üreticilerini, sendikaları, tüketici derneklerini, göçmenlerin ve bireylerin savunulması için kurulmuş örgütlenmeleri bir araya getiren bir platform. Bu platform, iki genç tarihçiyi, Gilles Bourquin ve Jan Chiarelli'yi, tarım işçilerinin durumlarını araştırmaları için görevlendiriyor. Bu araştırmacılar, dokuz kantonda (Basel-Country, Bern, Fribourg, Cenevre, Glarus, Thurgau, Vaud, Valais, Zürih) 2000 ile 2018 arasındaki dönemi kapsayan karşılaştırmalı bir çalışma yürütüyorlar. Özellikle, çoğunluğu göçmen kökenli olan ve İsviçre'deki tarım iş gücünün yaklaşık % 25'ini temsil eden mevsimlik tarım işçilerinin çalışma koşullarını inceliyorlar. Çalışmaları çiftçilerin ekonomik ve sosyal sorunlarını oluşturan; borçluluk, üreticilere ödenen düşük fiyatlar ve büyük dağıtımçıların rolüne ilişkin verileri de kapsıyor. Çalışmalarını raporlaştırarak 80 sayfalık bir broşür haline getirmişler. Broşür İsviçre tarımının ve tarım işçilerinin, çalışma ve yaşam koşullarının pek parlak olmayan gerçeklerini yansıtıyor.

Saatte on dört frank. Bu, Platform for Socially Sustainable Agriculture (Sosyal Sürdürülebilir Tarım Platformu) tarafından yayınlanan broşürdeki istatistiksel araştırmaya göre, araştırma yapılan dokuz İsviçre kantonundaki tarım işçilerinin ortalama ücreti.

Broşürdeki ilk çarpıcı bilgi, 1999 yılında Vaudois Sanayi ve İnşaat İşçileri Sendikasının kantondaki tarım işçilerinin durumu hakkında yayınlamış olduğu bir broşürdeki bulgularla karşılaştırıldığında, birkaç unsur dışında genel durumun yirmi yılda neredeyse hiç değişmemiş olmasıdır. İsviçre tarım sektörü yaklaşık 30.000 kişiyi istihdam etmektedir (s.22), buna 8.000 kayıt dışı işçi eklenebilir (s.29). Standart iş sözleşmeleri (CTT - Le contrat type de travail) bir kantondan diğerine büyük ölçüde değişiyor. 26 İsviçre kantonunda 26 farklı standart iş sözleşmesi (CTT) yürürlükte. 2018'de Glarus kantonunda belirlenen minimum ücret, haftada maksimum 66 saat olmak üzere 3.235 frank iken, Cenevre'de minimum ücret, haftada en fazla 45 saat olmak üzere 3.300 frank. Araştırmacılar Bourquin ve Chiarelli haklı olarak bu rakamları tüm çalışanların ortalama maaşları olan aylık 6.502 frankla, haftalık maksimum 42 saatlik bir çalışma süresi için karşılaştırarak "İnsanların daha fazla çalışırken ortalama ücretin yarısını kazanmasını ne haklı çıkarır?" diye soruyor ve cevaplıyor: "Kuşkusuz, kamu otoritelerinin, İsviçre Köylüler Birliği'nin ve büyük distribütörlerin tüm sahte söylemlerinin aksine toprağı işleyen mevsimlik tarım işçilerine yönelik aşağılayıcı ve hakarete varan küçümsemeleri".

Gilles Bourquin ve Jan Chiarelli, birincil sektördeki (Tarımdaki) çalışanların düşük maaşlarının üreticilere yönelik uygulanan düşük fiyatlar ile bağlantılı olduğunun altını çiziyor. Gıdamaddeleri için süpermarketlerde harcanan her bir franktan, üretime giden ortalama pay 32 senttir (s.43). 2001'den beri değişmemiş bir rakam. Tarıma yönelik kamu sübvansiyonları, diğer OECD ülkelerinde olduğundan daha yüksek olmasına rağmen, büyük ölçüde büyük işleyiciler (mandıralar, un fabrikaları ve endüstriyel mezbahalar) ve büyük toplu dağıtımçıları (s. 38) tarafından hortumlanmaktadır.

Buna ek olarak, çiftlik sahibi çiftçileri de, işçileri kadar güvencesiz kılan tarımsal işletmelerin (çiftliklerin) devasa bir borç yükleri var. Bankalar verdikleri kredilerle artık çiftlik mülklerinin neredeyse yarısına sahipler. Broşürde yer alan bir grafik (s. 41), alınan kredilerin çiftlik ve kantonlara göre 2014 ile 2017 arasındaki dağılımını gösteriyor. Bir çiftlik tarafından alınan kredinin bir yılda (2015) 500.000 franktan 1.5 milyona çıktığı Cenevre kantonunda dikkat çekici bir zirveye ulaşarak pik yaptığını gösteren bir anekdot yer alıyor. Araştırmacılar bunun, "kamu makamlarının (Bölgesel Kalkınma Planı) ve Migros'un, yer üstünde ve ısıtılmış seralarda yerli domates üretimini

teşvik etme konusunda yeni bir fikir ortaya attıkları dönemde" gerçekleşmiş olmasına dikkat çekiyorlar.

Federal Parlamento'daki büyük çiftlik sahibi 23 milletvekili ve İsviçre tarım politikasındaki diğer belirleyicilerin hiçbiri bu derin eşitsizliklerin içinde gizli olan sosyal şiddetin gerçekten farkında değiller. Durum, iklim değişikliği için sergilenen burjuva politik mizansenlere çok benziyor: sorunun nesnel verilerine, çılgın burjuva ideologlar veya medyanın satılmış kalemleri dışında artık itiraz edilemezken, ciddi bir adım atılmıyor. Bu eylemsizlik, hamaset içeren erdemli beyanlar ve kısa ömürlü pazarlama planları ile gizleniyor. Broşürün giriş bölümünün yazarı Anne-Catherine Ménétrey'in altını çizdiği çağrı niteliğindeki şu cümleler, broşürün taşıdığı ruhu özetliyor: "Bu yatıştırıcı ve aldatıcı "köylülüğü yücelten ve köylüleri unutan" açıklamaların tilsimini kaldırmanın ve tarım işçilerinin örgütlenmesi ve mücadelesi için harekete geçmenin tam zamanı".